

JOGELMÉLETI TANSZÉK

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK *JOGSZOCIOLÓGIA 2* CÍMŰ TÁRGYBÓL

NAPPALI TAGOZAT

1. Az első előadás alapján (előadó: Takács Péter):

1. A jogtudományok rendszerének vázlata (az előadás alapján).
2. A jogszociológia kettős jellege a tudományrendszertanban. Vajon *jogtudomány* vagy *szociológia (társadalomtudomány)-e* a *Jogszociológia*?
3. Melyek a jogtudomány-felfogások dualizmusai?
4. Melyek a jogszociológia axiómái?

Az első előadáshoz tartozó, a tanszéki honlapon közzétett jegyzet-rész alapján:

5. Mi jellemzi a jogelmélet és jogszociológia viszonyát? (16-17. o.)
6. Mi a különbség a „szociológiai jogelmélet” és az „empirikus jogszociológia” között? (18-19.o.)

2. A második előadás alapján (előadó: Takács Péter): (Ezekre a kérdésekre választ kap a második előadáshoz a tanszéki honlapon közzétett előadás-vázlat alapján is):

7. A jogszociológia keletkezésének társadalmi-gazdasági és elméleti előzményei a XIX. század végén és a XX. század elején
8. Kik voltak a szabadjogi mozgalom főbb képviselői?
9. Melyek Eugen Ehrlich főbb elgondolásai a joggal kapcsolatban? Mit jelent az „élő jog”? Mit jelentenek a „társadalmi jog”, az „állami jog” és a „jogászjog” kifejezések?
10. Ki volt Magnaud, a „jó bíró”, és miért nevezték így?
11. Melyek voltak a szabadjogi mozgalom eredményei?
12. Mit tud Bukovináról és Csernovic városáról? Mit jelent a globális szabadjog” („globális Bukovia”)?

3. A harmadik előadás alapján (előadó: Szigeti Péter):

13. Milyen ideáltípusokat állított fel Max Weber a jog vizsgálatához?
14. Hogyan jellemezte Max Weber a jogfejlődés fővonalát?
15. Mit jelent az, hogy Roscoe Pound az *érdekelméletet* összekötötte az *elismerés-elmélettel*?

A harmadik előadáshoz tartozó, a tanszéki honlapon közzétett írott tananyag-rész alapján:

16. Milyen értelemben tekintette Max Weber a „nyugati jogot” társadalomformáló erőnek?
17. Miként vélekedett Roscoe Pound a jogfejlődésről, és melyek a (saját kora amerikai társadalmára számára megfogalmazott) „jogi posztulátumai”?
18. Mit jelent a jogász szempontjából a „társadalmi mérnökösködés”?

4. A negyedik előadás alapján (előadó: Pongrácz Alex):

19. Sorolja fel a jog képződésének történeti formáit!
20. Mi jellemzi a jogalkotást a fejlett tőkés társadalmakban?
21. Mi jellemezte a jogalkotást az egykori szocialista társadalmakban?

22. Mit tud a jogalkotás társadalmi tartalmáról?
23. Milyen hatással van a politika a jogalkotási folyamatra?
24. Ismertesse a jogalkotás és a szociológia kapcsolatát!

5. Az ötödik előadás alapján (előadó: H. Szilágyi István):

25. Milyen korszakokra oszthatjuk a jogi antropológia történetét? Határolja be ezeket időben is!
26. Mi volt az a három fontos tényező, amely a jogi antropológia kialakulását, formálódását segítette? Jellemezze ezeket részletesen!
27. Mikor jelent meg a kulturális antropológia, s milyen folyamatok tették ezt lehetővé?
28. Jellemezze részletesen Malinowski munkásságát!
29. Miért volt újszerűnek tekinthető Llewellyn és Hoebel közösen írt műve?
30. Magyarázza meg a társadalmi kontroll jelentését! Ismertesse azt a szakmai vitát, ami a jogfogalom használhatósága körül kialakult!
31. Hogyan vélekedett Leopold Pospisil és Sally Frank Moore a jogi pluralizmusról?
32. Milyen változások történtek a jogi antropológiában a XX. sz. második felében?

6-7. A hatodik és hetedik előadás alapján (előadó: Pongrácz Alex):

33. Írja le a jogalkalmazást mint társadalmi jelenséget!
34. Mit tud a jogalkalmazásról mint szervezeti döntésről?
35. Milyen jogszabályi és jogszabályon túli tényezők játszanak szerepet a jogalkalmazói döntésben?
36. Jó-e, ha laikusok is részt vesznek a jogalkalmazói folyamatban?
37. Mely szerzők munkásságához köthető a jogszociológiai szemlélet megjelenése Magyarországon?
38. Ismertesse röviden Pulszky Ágost vagy Horváth Barna munkásságát!

8.: Zh.

A ZH utáni előadások és közzétett jegyzet-részek alapján

9. A kilencedik előadás alapján (előadó: Pongrácz Alex):

39. Ismertesse a jogászi hivatásrendek sajátosságait Max Weber elmélete alapján!
40. Határozza meg röviden a hivatás fogalmát Talcott Parsons szempontjai alapján!
41. Sorolja fel a jogászság általános szociológiai jellegzetességeit!
42. Ismertesse részletesen az alábbi jogászi hivatások valamelyikét: bírák, ügyvédek, ügyészek, hivatali jogászság!

10. A tizedik előadás alapján (előadó: H. Szilágyi István):

43. Hogyan függnek össze – az antropológiai leírások szerint – a cigányság gyermeknevelési szokásai a cigányság mint csoport normarendszerével?
44. Hogyan írható le a romák viszonyulása a befogadó társadalomhoz (az antropológiai szakirodalom képviselői szerint)?
45. Melyek a reciprocitás főbb típusai; ki írta le ezeket? Hogyan érvényesülnek a reciprocitás típusai a törzsi társadalmakon belül, illetve a hagyományos roma társadalmakban?
46. Kutatása nyomán Michael S. Stewart milyen jelentős megállapításokat tett a magyar cigánysággal kapcsolatban?
47. Mit jelentenek az ún. marimé szabályok? Milyennek látják a romák a nem-romákat („gádszókat”)?
48. (A „Romani kris”-szel kapcsolatos kérdést lásd a 11. pontban)

11. A 11. sz. alatt közzétett jegyzet-rész alapján:

49. Mit tud Thorstein Eckhof klasszikus írásáról, mely a „közvetítő” (*mediátor*), a „bíró” és az „adminisztrátor” (*arbitrátor*) szerepeit elemzi? Mi a különbség e három „vitarendező” tevékenysége között?

50. Mit tud a bíró „jogalkotói” (jogalakító) tevékenységéről, és annak szociológiai megítéléséről?
51. Melyek az alternatív vitarendezés (ADR) főbb formái?
52. Mi jellemzi a választottbíráskodást, s mi a különbség a rendesbíróvási és a választottbíróvási eljárás között?
53. Melyek a mediáció jellemzői?
54. Hasonlítsa össze – több szempont alapján (*idő, költség, kontroll, stb.*) – a rendes peres eljárást és a közvetítői eljárást!
55. Mit tud a közvetítés büntetőjogi szerepéről?
56. Mi az a „Romani kris”, s milyen jellemzői vannak? Mi a „kris” funkciója a romáknál?

12. A 12. sz. alatt közzétett jegyzet-rész alapján:

57. Mi a különbség a jog „érvényessége”, „érvényesülése” és „hatékonysága” fogalmak között?
58. Melyek a jog hatékonyságát befolyásoló tényezők (felorolás-szerűen)?
59. Mit érthetünk azon a kijelentésen, hogy „*a jogismeret differenciált*”?
60. Mi az a „*kovariancia teória*”?
61. Mit jelentenek a „jogismeret”, a „jogi attitűd” és a „jogtudat” kifejezések?
62. Milyen magyar kutatásokat ismer a „jogismeret”, a „jogi attitűd” és a „jogtudat” területén.?

Megjegyzés: A fenti kérdések az írásbeli ZH és más írásbeli ismeretellenőrzés esetén orientáló jellegűek: csupán tananyag rendszeres elsajátítását kívánják segíteni.

LEVELEZŐ TAGOZAT

Az első konzultáció alapján (a konzultációt tartotta: Pongrácz Alex):

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...

A második konzultáció alapján (a konzultációt tartotta: Pongrácz Alex)::

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...